

קרח (122)

לא יכלו לבדוק אותו "בכוסו", כי הרי, שתויי יין אסורים לעבוד במשכן, "בכיסו" לא ניכר, כי הרי כל אחד היה לו, עומר מן לגולגולת בשוה. נשאר איפוא שיכלו לבחוננו רק "בכעסו". וזה מרומז בפסוק: "וְאַהֲרֹן מֶה הוּא" כשתרצו להכיר טובו וטבעו של אהרן מה הוא, "פִּי תְלִינּוּ עֲלָיו" ותנסו אם יבוא לכלל כעס. אם כן פנה אליהם משה, תבינו לבד כי הוא קדוש ה', ואיך תתקוממו נגדו.

ספר אוצרות התורה

ואני תפילה

וְעַל כָּל הַעֲדָה תִּקְצָף (טז, כב)

"ויפלו על פניהם להתפלל". (אבן עזרא)

אחד מעשרה לשונות של תפילה היא "ניפול". לאחר חטא העגל התנפל משה לפני ה'. גם אסתר נפלה לפני אחשוורוש. ביאר רבי שמשון פינקוס זצ"ל, כללות עניין הניפול הוא, שנופל ונכנע לפני בוראו. אין הענווה כתנאי נוסף לתפילה, אלא זו צורתה של תפילה. אחד היסודות הגדולים בעניין התפילה הוא, הכרה שבלעדי הקב"ה איננו יכולים להסתדר! משל למה הדבר דומה, לפעוט הקורא לאמו באמצע הלילה ומבקש לשתות. האמא לא תמהר לקום למלא את מבוקשו, כי הוא כבר מסוגל להסתדר בכוחות עצמו. מה שאין כן, כשהיה הפעוט תינוק רך וחסר ישע, לכל פעייה שלו אמו ניצבת הכן לטפל בו ולהעניק לו את כל הדרוש. בגלל היותו חסר אונים, כל חייו מסורים בידי אמו, ולכן גם באמצע הלילה היא תעשה למענו הכל. כך גם בענין התפילה, כשיהודי בא לקב"ה ואומר לו: רבש"ע, הריני לפניך כתינוק בן יומו שאין ביכלתי לעשות דבר בכוחות עצמו. או אז הקב"ה נוטלו תחת חסותו ודואג לכל מחסורו, כאם הדואגת לעוללה. אך כשיהודי חש, ש"פחות או יותר" הוא "מסתדר" בעצמו, ויש לו רק כמה בקשות על דברים מסויימים שבהם הוא לא כל כך "מסתדר"... אזי הקב"ה כביכול אומר לו, הסתדר נא בכוחות עצמך... ההרגשה המוחשית של "מבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע" היא יסוד התפילה.

ספר "להתענג בתענוגים"

אי אפשר להקים בנין על חורבותיו של הזולת

וַיִּבָּא כְּבוֹד ה' (י"ז)

המידות הטובות של תלמידי החכמים, ההליכה בדרכי נועם, והארת פנים לכל יהודי באשר הוא, כל אלה גורמים לכבוד ה' יותר מכל דבר אחר. צריכים אנחנו לידע, שהנהגת הדרכי נועם הן האל"ף-ב"ת של יהודי, ואי אפשר לצעוד צעד אחד מבלעדי ההנהגה הזו, ולבד ממקרים נדירים ביותר, כאשר עזי פנים מחציפים פניהם נגד הקב"ה ותורתו, שאז יש לילך בדרך של "ועם עקש תתפל", לבד ממקרים אלה, צריך לקבוע בלבנו שיהיה מה שיהיה, אנחנו מתנהגים תמיד בדרכי נועם. פעם

קופת שרצים של שמואל

וַיִּקַּח קָרַח (טז. א)

וקורח שפיקח היה, מה ראה לשטות זו? עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאת ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן.... (רש"י)

מדוע אמרו חכמים לגבי קרח: עינו הטעתו, ולמה לא אמרו שכלו הטעהו? אלא קיימא לן (יומא כב) שאין מעמידים פרנס על הציבור, אלא אם כן יש אחריו קופה של שרצים, דהיינו שאין לו יחוס טוב, כדי שאם יתגאה וישתרר על הציבור, אומרים לו חזור לאחריך. והנה משה רבינו היה בנו של עמרם, וכידוע שעמרם נשא את יוכבד דודתו לאשה, והיה זה קודם מתן תורה, ולכן בניהם מותרים לבוא בקהל, כי לאחר מתן תורה נאסר להם לשאת את דודתו, והעושה כן בניו ממזרים, ומשום כך נחשב הדבר למשה רבינו כביכול כקופת שרצים, שאם היה בא להתגאות על הציבור, יכלו לטעון כנגדו: הסתכל לאחריך וראה מהיכן באת. לכאורה קרח עצמו איך רצה להתמנות כנשיא על שבטו, והלא לא היתה מאחריו שום קופת שרצים? אלא שראה קורח ששמואל הנביא יוצא מזרעו, ומתמנה לשופט ומנהיג על ישראל, ואף על פי שלא היתה מאחריו קופת שרצים, ומשום כך רצה גם קורח להתמנות נשיא לבני שבטו למרות שלא היתה קופת שרצים מאחריו. ועל זה אמרו חכמים: עינו הטעתו, כי טעה קרח במה שראה, כי לא הבין שהוא היה נחשב קופת שרצים של שמואל הנביא.

רב עובדיה יוסף זצ"ל בספרו "משושי חבל"

וַיִּקְמוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה וְאַנְשֵׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַשִּׁים וּמְאֲתָיִם

(טז, ב)

קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו (רש"י) מדוע לא תמהו חז"ל גם על מאתיים וחמישים נשיאי העדה מבני ישראל, שהצטרפו אל קורח במחלוקתו. ברם, אותם מאתיים וחמישים נשיאים סברו שאין הם יכולים להפסיד מאומה בהצטרפם אל קורח. שהרי כבר נגזר עליהם בחטא מרגלים "במדבר הזה יתמו", וטבע האדם שכאשר מואס הוא בחייו הוא משתטה ומורד במלכות לגלגל עליו עונש מיתה בסיבות שונות. ולכל היותר, הם סברו, יכולים הם להרוויח מאותה מחלוקת. אבל על קורח שהיה משבט לוי, אשר עליהם לא נגזרה הגזירה ואמורים היו להכנס לארץ, תמהו חז"ל: מה ראה לשטות זו, לסכן עצמו במחלוקת עם משה רבינו.

חתם סופר

מבחן הכעס

"וְאַהֲרֹן מֶה הוּא פִּי תְלִינּוּ עֲלָיו" (טז, יא)

אמר רבי מאיר אריק (אב"ד טרנא): אמרו חז"ל בשלשה דברים אדם ניכר: בכיסו, כוסו, וכעסו. והנה אהרן הכהן

כי הכהנים, בשורשם, הם המסוגלים לעבודה, לכן זר שאין שורשו מסוגל לכך, יומת באם יקרב לעבוד.
רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

הלכה: כיבוד אב ואם: להזכיר שם אביו בכתיבה

כתב הספר פסקים ותשובות (יו"ד סי' ר"מ אות י'): כתבו הפוסקים שמותר לחתום בהוספת תואר "אני פלוני בן אבי מורי ר' פלוני וכדו'". ואם יש צורך מותר לחתום אפילו בלי הוספת תואר, כגון בשטרות או בגיטין. כתוב בספר חסידים (סי תקכ"ב) שאם אביו אדם חשוב, אינו ראוי שבנו יחתום "אני פלוני בן רבינו וכו' פלוני", אלא יחתום בלא להזכיר אביו כלל, כיון שהוא מתגאה בייחסו וכתוב "יהלך זר ולא פיך". אמנם כבר כתבו האחרונים שלא ראוי לכל קודשי עליון שנוהרו בזה, ובפרט אם צריך לפרט את ייחסו במקום שאין מכירים אותו, שאין בזה חשש.
ספר פסקים ותשובות

פתגם: יפים הם ימי הנוער, אך חולפים הם כחלום זוהר
ספר "שמחלה"

חקירה: מתנות כהונה: ממון כהנים, או הפקר לכהנים.
(קהילות יעקב ב"ב לה)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: נר נשמה

בקהילות ישראל נהגו המגידיים להחזיק נר דולק בידם בשעה שהיו מחזירים על פתחים של נגידיים לאסוף דמי דרשה. אחד המגידיים, שנשאל לפרש המנהג הזה, הסביר: נגידיים אלו, עד שהם מוציאים פרוטה מכיסם נשמתם פורחת מהם, ובשעת יציאת הנשמה ראוי להדליק נרות.
ספר "חד וחלק" חלק א' (דף קכא)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל. זרע של קיימא לרינה בת זהרה אנריאת, מרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת: גיינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל, ויקטור חי בן יקוטא.

הגיע רבי אלחנן וסרמן הי"ד לעיר אחת כדי לייסד שם ישיבה. בעיר ההיא כיהן רב שהיה אף הוא ת"ח גדול. והנה, כשהגיע רבי אלחנן לעיר, נטשו התושבים את הרב המכהן, ובאו אליו. כשראה ר' אלחנן כך, עזב עוד באותו יום את העיר, משום שלא רצה לפגום בכבודו של הרב. לקח הגאון ההוא את כל תלמידי הישיבה, ונסע משם לעיר אחרת. אדם שהנהגות התורה אינן נר לרגליו, יאמר: מה איכפת לי ממה שקורה בעיר; הרי חייבים ללמוד וללמד תורה ולחזק את העיר! אבל ככל שהאדם יותר גדול, הוא יודע שאי אפשר להקים בנין על חשבון חורבותיו של הזולת, ואם כבודו של הרב ייפגע בכהוא זה, חייבים לקחת את המטלטלין ולנסוע למקום אחר. כי תורה בונים רק בדרכי נועם.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"

ויאמר ה' אל משה השב את אהרן לפני העדות למשמרת לאות לבני מרי ותכל תלוונתם מעלי ולא ימתו
(יז. כה)

יש להבין מה היה החידוש בזה שהמטה פרח וגדל שקדים. והלא מסופר בגמרא (טנהדין ס"ח). שר' אליעזר אמר פעם לחש של כישוף, ונתמלא כל השדה בקשואים (והיה מותר לעשות כן כדי להבין ולהורות יעו"ש), ואם כן גם כאן היו יכולים בני ישראל לטעון שאין זה אות שהקב"ה בחר באהרון, ויתכן שעשה כן על ידי כישוף. אומר על כך רבי יהונתן אייבשיץ בספרו "תפארת יהונתן": על כן ציוה הקב"ה למשה "השב את מטה אהרן לפני העדות למשמרת" שיראו בני ישראל שהמטה עומד בקיומו לעולם, ובזה יהיה "לאות לבני מרי" שהמטה לא הפריח את השקדים על ידי כישוף, שהרי הוא דבר שמתקיים לעולם, ואת זה אי אפשר לעשות בכח הכישוף. דלכישוף יש זמן מוגבל. ידוע שדבר שנעשה על ידי כישוף אם הוא נוגע במים מיד הוא חוזר לקדמותו כדוגמת המעשה של זעירי שקנה חמור וכשנתן לו לשנות נהפך לעץ. וא"כ היה אפשר להניח את מטה אהרן במים וידעו כולם שזה לא כישוף. ויש לומר, שהקב"ה רצה שידעו בני ישראל לדורות ולא רק לאותו דור וזהו שנאמר "למשמרת לאות"
ספר "להתעזר באהבתך"

עבדת מִתְנָה אֶתְּנָן אֶת פְּהִנְחָכֶם וְהָזַר הַקָּרֵב יוֹמֵת (יח. ז)
מהי "עבודת מתנה"? ביקשה התורה לבל ירום לבב הכהנים על שנבחרו לעמוד לפני ה' לשרת, לכן היא הדגישה כי עבודתם היא 'עבודת מתנה'. היינו היא ניתנה להם במתנה, ברצונו של השי"ת, ולא מכח בחירתם ועמלם. שהרי בוודאי יכולים להיות בכלל ישראל גדולים וטובים, העולים במעלתם על הכהנים, כדברי חז"ל (הוריות יג.) : כי "ממזר" תלמיד חכם, קודם ל"כהן גדול" עם הארץ, שהרי כבוד התורה גדול מכולם. סיבת הדבר, כי מעלת התורה מושגת מכח עמל האדם ובחירתו, ואילו הכהונה היא בגדר "עבודת מתנה", בשיקול א-ל דעות, שבחר את הכהנים ביודעו שהם מסוגלים יותר לעבודה. לכן "הזר הקרב יומת", הגם שלעתים הוא גדול מהכהן, אך כיון שקבע השי"ת

